

Analiza financijskih izvještaja poduzeća Ruris d.o.o.

Vinković, Luka

Undergraduate thesis / Završni rad

2020

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj:

**Josip Juraj Strossmayer University of Osijek, Faculty of Agrobiotechnical Sciences Osijek /
Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Fakultet agrobiotehničkih znanosti Osijek**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:151:653726>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-11-23**

Sveučilište Josipa Jurja
Strossmayera u Osijeku

**Fakultet
agrobiotehničkih
znanosti Osijek**

Repository / Repozitorij:

[Repository of the Faculty of Agrobiotechnical
Sciences Osijek - Repository of the Faculty of
Agrobiotechnical Sciences Osijek](#)

SVEUČILIŠTE JOSIPA JURJA STROSSMAYERA U OSIJEKU
FAKULTET AGROBIOTEHNIČKIH ZNANOSTI OSIJEK

Luka Vinković

Preddiplomski sveučilišni studij Poljoprivreda

Smjer: Agroekonomika

Analiza financijskih izvještaja poduzeća Ruris d.o.o.

Završni rad

Osijek, 2020.

SVEUČILIŠTE JOSIPA JURJA STROSSMAYERA U OSIJEKU
FAKULTET AGROBIOTEHNIČKIH ZNANOSTI OSIJEK

Luka Vinković

Preddiplomski sveučilišni studij Poljoprivreda

Smjer: Agroekonomika

Analiza financijskih izvještaja poduzeća Ruris d.o.o.

Završni rad

Povjerenstvo za ocjenu završnog rada:

1. prof.dr.sc. Ljubica Ranogajec, mentor
2. prof.dr.sc. Jadranka Deže, član
3. doc.dr.sc. Ana Crnčan, član

Osijek, 2020.

TEMELJNA DOKUMENTACIJSKA KARTICA

Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku
Fakultet agrobiotehničkih znanosti Osijek
Preddiplomski sveučilišni studij Poljoprivreda, smjer Agroekonomika

Završni rad

Luka Vinković

Analiza financijski izvještaja poduzeća Ruris d.o.o.

Sažetak: Ruris d.o.o. Županja posluje od 1992. godine kada otvara svoju prvu poljoprivrednu apoteku. Bave se proizvodnjom poljoprivrednih kultura (rajčice) te prodajom raznog repromaterijala za poljoprivrednu proizvodnju, prodajom i otkupom poljoprivrednih proizvoda te su trenutno nalaze među vodećim proizvođačima rajčice u RH. Na temelju financijskih izvještaja poduzeća za 2018. i 2019. godinu napravljena je analiza financijskih izvještaja tvrtke Ruris d.o.o. Županja i to bilance i računa dobiti i gubitka gdje su vidljive promjene prihoda, rashoda, imovine, obveza i kapitala kroz dvije godine. Također, napravljene su horizontalna i vertikalna analiza bilance i računa dobiti i gubitka gdje je vidljivo povećanje prihoda od 17,18% u 2019. godini i povećanje rashoda od 18,16% u odnosu na 2018. godinu. U radu je napravljena i SWOT analiza poduzeća kojom su prikazane snage, slabosti, prilike i prijetnje poduzeća. Analizom financijskih pokazatelja uspješnosti poslovanja utvrđeno je da poduzeće posluje ekonomično i profitabilno završavajući svaku godinu s ostvarenom dobiti odnosno pozitivnim financijskim rezultatom.

Ključne riječi: analiza financijskih izvještaja, financijski pokazatelji, horizontalna analiza, vertikalna analiza, SWOT analiza

26 stranica, 2 slike, 14 tablica i 11 literaturnih navoda

Završni rad je pohranjen u Knjižnici Fakulteta agrobiotehničkih znanosti u Osijeku i u digitalnom repozitoriju završnih i diplomskih radova Fakulteta agrobiotehničkih znanosti u Osijeku

BASIC DOCUMENTATION CARD

Josip Juraj Strossmayer University of Osijek
Faculty of Agrobiotechnical Sciences Osijek
Undergraduate university study Agriculture, course Agroecconomics

BSc Thesis

Luka Vinković

Financial statements analysis of the enterprise Ruris

Summary: Ruris d.o.o. Županja has been in business since 1992 when it opened its first agricultural pharmacy. They are engaged in the production of agricultural crops (tomatoes) and the sale of various raw materials for agricultural production, sale and purchase of agricultural products and are currently among the leading producers of tomatoes in the Republic of Croatia. Based on the financial statements of the company for 2018 and 2019, an analysis of the financial statements of balance sheets and income statements showed changes in income, expenses, assets, liabilities and capital in a period of two years. Also, horizontal and vertical analysis of the balance sheet and income statement was made, showing an increase in revenue of 17.18% in 2019 and an increase in expenditure of 18.16% compared to 2018. This BSc Thesis also provides a SWOT analysis of the company, which shows the strengths, weaknesses, opportunities and threats of the company. The analysis of financial indicators showed that the company operates economically and profitably, ending each year with a profit or a positive financial result.

Keywords: financial statements analysis, financial indicators, horizontal analysis, vertical analysis, SWOT analysis

26 pages, 2 figures, 14 tables, 11 references

Final work is archived in Library of Faculty of Agrobiotechnical Sciences in Osijek and in digital repository of Faculty of Agrobiotechnical Sciences in Osijek

SADRŽAJ

1. UVOD	1
2. MATERIJAL I METODE	2
3. REZULTATI I RASPRAVA	3
3.1. Financijski izvještaji	3
3.1.1. <i>Bilanca</i>	5
3.1.2. <i>Račun dobiti i gubitka</i>	6
3.1.3. <i>Izveštaj o novčanom toku</i>	8
3.1.4. <i>Izveštaj o promjeni glavnice</i>	8
3.1.5. <i>Bilješke uz financijske izvještaje</i>	9
3.2. Analiza financijskih izvještaja	9
3.2.1. <i>Horizontalna analiza</i>	14
3.2.2. <i>Vertikalna analiza</i>	15
3.3. Financijski pokazatelji uspješnosti poslovanja	17
3.4. SWOT analiza	23
4. ZAKLJUČAK	25
5. POPIS LITERATURE	26

1. UVOD

Svaki poslovni subjekt u Republici Hrvatskoj, prema Zakonu o računovodstvu, dužan se sastavljati godišnje financijske izvještaje, a to su: bilanca, račun dobiti i gubitka, izvještaj o novčanom toku, izvještaj o promjenama kapitala i bilješke uz financijske izvještaje. Financijski izvještaji su dakle dokumenti, odnosno izvještaji o financijskom stanju i prometu nekog poslovnog subjekta. Svaki poslovni subjekt dužan je dobro poznavati temeljne financijske izvještaje kako bi osigurao svoj opstanak na tržištu te kako bi daljnje poslovanje bilo što uspješnije.

U poslovanju, kao i u svakodnevnom životu, važan je proces planiranja. On je posebice važan za upravitelje, tj. menadžere u poduzeću kako bi uspješno planirali buduće radnje i poslovne poduhvate važne za poduzeće. Kako bi proces planiranja bio što uspješniji, upraviteljima su važne relevantne informacije o stanju poduzeća. Upravo te informacije pruža analiza financijskih izvještaja koja prethodi procesu planiranja koji je jedan od najvažnijih segmenata upravljanja nekim poduzećem. Analiza financijskih izvještaja pruža pravovaljane i relevantne informacije o financijskom položaju poduzeća, a zadatak istih je ukazati na dobre dijelove i prednosti poslovanja poduzeća koje se mogu iskoristiti u daljnjem poslovanju. Isto tako pruža uvid u slabosti i lošije strane poslovanja kako bi se one u budućnosti ispravile te poduzeće poslovalo što uspješnije sa što većom dobiti.

Analiza financijskih izvještaja vrlo je snažan alat za planiranje budućih poslovnih radnji i poteza koji osigurava poduzeću njegov opstanak na tržištu, uspješno poslovanje, ostvarenje što većeg profita te uspješnu borbu s konkurencijom.

Cilj ovoga rada je temeljem financijskih izvještaja poduzeća Ruris d.o.o. iz Županje za 2018. i 2019. godinu analizirati bilancu i račun dobiti i gubitka te napraviti analizu uspješnosti proizvodnje i poslovanja poduzeća.

2. MATERIJAL I METODE

U ovome radu korišteni su podatci iz financijskih izvještaja (bilanca i račun dobiti i gubitka) objavljeni na službenim stranicama FINA-e u odjeljku RGFI – javna objava za poduzeće Ruris d.o.o. Županja za 2018. i 2019. godinu.

Ruris d.o.o. Županja sa svojim radom i prvim koracima u poljoprivredi započinje otvaranjem prve poljoprivredne apoteke u Bošnjacima 1992. godine. Osnovna djelatnost društva je prodaja raznog repromaterijala za poljoprivrednu proizvodnju, otkup i prodaja poljoprivrednih proizvoda te proizvodnja poljoprivrednih kultura (rajčica). Na površini većoj od 4 ha nalaze se staklenici za hidroponski uzgoj rajčice koji imaju kontrolirane uvjete klime i navodnjavanja te prirodnu oplodnju bumbarima pa je rajčice moguće uzgajati tokom cijele godine. Kako supstrat u uzgoju koristi se kokosovo vlakno što znači da se biljke uzgajaju na prirodnoj podlozi. Sav uzgoj strogo je kontroliran putem GLOBALG.A.P. certifikata. Uzgajaju tri vrste rajčice: grappolo, beef i mini beef, a odnedavno i cherry rajčicu. Danas su među trima vodećim proizvođačima rajčice u RH.

Pri izradi ovog završnog rada korištene su metode usporedbe, analize, sinteze, horizontalna i vertikalna analiza te SWOT analiza uz izračun najznačajnijih pokazatelja uspješnosti poslovanja ovoga poduzeća.

3. REZULTATI I RASPRAVA

3.1. Financijski izvještaji

Zakon o računovodstvu financijske izvještaje definira kao poslovne dokumente kojima neko poduzeće internim i eksternim korisnicima pruža informacije o svim rezultatima svojih transakcija. Financijski izvještaji trebali bi internim i eksternim korisnicima pružiti informacije o uspješnosti poslovanja određenog poduzeća te informacije o financijskom položaju toga istoga poduzeća. Izrada financijskih izvještaja obvezna je najmanje jednom godišnje, a ukoliko je obuhvaćeno razdoblje koje je dulje ili kraće od jedne godine, potrebno je navesti točne razloge zbog kojih je skraćeno ili produženo vremensko razdoblje. U Republici Hrvatskoj sastavljanje financijskih izvještaja propisano je Zakonom o računovodstvu i Zakonom o trgovačkim društvima. Svaki financijski izvještaj na neki je način sličan drugome. Oni govore o financijskom učinku poduzeća, financijskom položaju i promjeni financijskog položaja nekog poduzeća te o promjeni njegovog kapitala (glavnice). Iz svega ovoga moglo bi se doći do zaključka da su financijski izvještaji međusobno povezani, a poduzetnik na temelju njih može jasno prosuditi u kakvom je stanju u realnom vremenu to poduzeće te isto tako doći do informacija koje mu služe u daljnjim potezima u svrhu poboljšanja poslovanja poduzeća.

Kao i sve ostalo, tako i financijski izvještaji imaju određene elemente, a oni su:

- a) imovina
- b) dugovi/obveze
- c) kapital/glavnica
- d) prihodi
- e) rashodi

Prema Ranogajec (2009.) imovinu čini ukupna vrijednost resursa, tj. sve ono što jedno poduzeće ima, odnosno resursi kojima poduzetnik raspolaže i kojima se koristi kako bi ostvario gospodarsku aktivnost poduzeća. Imovina mora biti mjerljive vrijednosti. Prema pojavnom obliku imovina se dijeli na materijalnu, nematerijalnu i novčanu, a prema namjeni i razdoblju korištenja dijeli se na kratkotrajnu (tekuću) i dugotrajnu (stalnu) imovinu.

Obveze predstavljaju pravni (dužničko – vjerovnički) odnos u kojemu je jedna osoba, dužnik, dužna postupiti ili nešto obaviti na određeni način u korist druge osobe, vjerovnika.

(Ranogajec, 2009.) Obveze prema kriteriju njihova dospjeća dijelimo na kratkoročne, dugoročne i na pasivna vremenska razgraničenja (PVR).

Ranogajec (2009.) vlasnički kapital (glavnicu) definira kao vrijednost kapitala koji pripada vlasnicima poduzeća te je, neovisno o obliku vlasništva, računski je jednaka ukupnoj vrijednosti imovine umanjenoj za sve dugove poduzeća. Iz definicije vlasničkog kapitala (glavnice) moguće je izvući jednadžbu: $IMOVINA - OBVEZE = GLAVNICA$, a iz nje nadalje proizlazi i temeljna jednadžba bilance: $IMOVINA = OBVEZE - GLAVNICA$.

Prihod predstavlja priljev novca ili druge imovine neke institucije (države, poduzeća ili dr. organizacije) zbog njezine gospodarske aktivnosti. (Hrvatska enciklopedija, mrežno izdanje, 2020.) Najčešće je riječ o priljevu novca zbog prodaje roba i usluga te financijske ili realne imovine. Prihodi se dijele na redovite (redovita gospodarska aktivnost) i na izvanredne (povremena gospodarska aktivnost).

Rashodi označavaju smanjenje ekonomskih koristi tijekom obračunskog razdoblja u obliku smanjenja imovine ili povećanja, odnosno nastanka obveza, koje ima za posljedicu smanjenje glavnice ili kapitala, osim smanjenja koje proizlazi iz raspodjele glavnice vlasnicima. (Hrvatska enciklopedija, mrežno izdanje, 2020.) Rashodi se dijele na poslovne, financijske i izvanredne.

Prema Zakonu o računovodstvu osnovni, odnosno temeljni financijski izvještaji su:

- 1) Bilanca,
- 2) Račun dobiti i gubitka,
- 3) Izvještaj o novčanom toku,
- 4) Izvještaj o promjenama kapitala (glavnice)
- 5) Bilješke uz financijske izvještaje.

3.1.1. Bilanca

Bilanca je temeljni financijski izvještaj koji pokazuje financijski položaj poduzeća, odnosno sistematiziran pregled stanja imovine (aktiva), obveza (pasiva) i kapitala (pasiva) na određeni dan te služi kao podloga za ocjenu sigurnosti poslovanja. (Ranogajec, 2009.)

Riječ „bilanca“ potječe od latinske riječi „BI – LANX“ čije je značenje u prijevodu označava dvije zdjelice koje predstavljaju vagu, a vaga označava, odnosno predstavlja simbol ravnoteže. Bilanca se temelji na načelu bilančne ravnoteže što u pravilu znači da aktiva i pasiva moraju biti u ravnoteži. Budući da bilanca s dva različita gledišta predstavlja imovinu poduzeća: pojavni oblik imovine i porijeklo imovine, važno je postojanje bilančne ravnoteže između aktive i pasive.

Tablica 1. Struktura bilance

AKTIVA		PASIVA	
IMOVINA	Kratkotrajna imovina	OBVEZE	Kratkoročne obveze
			Dugoročne obveze
	Dugotrajna imovina	KAPTAL	

Izvor: prilagođeno prema Žager i Žager, 1999.

Tablica 1. pokazuje nam osnovne elemente bilance, a to su: imovina koja se dijeli na kratkotrajnu i dugotrajnu imovinu – aktiva, te obveze (kratkoročne i dugoročne) i kapital koji pripadaju u pasivu bilance. Prema Žager i Žager (1999.) imovina čini ekonomske resurse od kojih poduzeće može ostvariti određene ekonomske koristi. Imovina se dijeli na dvije osnovne skupine: kratkotrajna i dugotrajna imovina. Kratkotrajna imovina predstavlja dio ukupne imovine nekog poduzeća za koju se očekuje da će se pretvoriti u novčani oblik u vremenskom razdoblju do jedne godine. U procesu proizvodnje ona mijenja svoj oblik u nekoliko uzastopnih faza ili odjednom te njezina vrijednost prelazi u vrijednost poluproizvoda, gotovog proizvoda ili usluge. Dugotrajna imovina, suprotno od kratkotrajne imovine, ostaje nepromijenjena u roku duljem od jedne godine i ona se neće trošiti u jednom ciklusu proizvodnje.

Svako poduzeće koje posjeduje neku određenu imovinu dužno je znati i porijeklo te iste imovine. Porijeklo imovine, odnosno izvori te imovine, dijele se na: tuđe izvore (obveze) i vlastite izvore (kapital / glavnica). Obveze dijelimo prema roku njihova dospijanja pa postoje kratkoročne i dugoročne obveze te pasivna vremenska razgraničenja. Kratkoročne obveze predstavljaju vrstu obveza koje zahtijevaju da budu podmirene u roku od jedne godine ili jednog proizvodnog ciklusa dok se dugoročne obveze podmiruju u razdoblju koje je dulje od jedne godine ili jednog proizvodnog ciklusa. Pasivna vremenska razgraničenja obuhvaćaju odgođena plaćanja troškova (troškovi za koje još nije nastao izdatak) i naplaćene prihode budućeg razdoblja (primitke za koje još nije nastao prihod). (Ranogajec, 2009.)

Bilanca prikazuje trenutnu financijsku situaciju svakog poduzeća, a može se sastaviti u obliku:

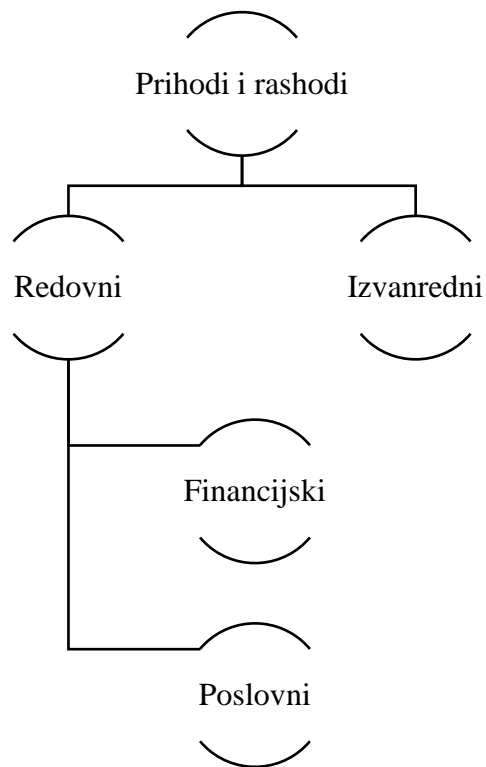
- dvostranog računa (oblik folija) gdje lijeva strana iskazuje aktivu, a desna pasivu;
- jednostranog računa (oblik pagine) kada aktiva prethodi pasivi. (Ranogajec, 2009)

Žager i Žager (1999.) govore da zavisno o formi, vremenu i razlogu sastavljanja bilance razlikujemo nekoliko vrsta bilanci, kao npr.: početnu bilancu, zaključnu bilancu, pokusnu bilancu, konsolidarnu bilancu, zbrojnu bilancu, sankcijsku bilancu, likvidacijsku bilancu, itd.

3.1.2. Račun dobiti i gubitka

Karić (2002.) račun dobiti i gubitka (tzv. bilancu uspjeha) definira kao sažeti prikaz prihoda, rashoda i ostvarenog financijskog rezultata u određenom razdoblju poslovanja poduzeća. Račun dobiti i gubitka sastavlja se na kraju obračunskog razdoblja i najčešće se odnosi na razdoblje od jedne godine. Razlika između bilance i računa dobiti i gubitka je ta što se račun dobiti i gubitka odnosi na cijelo razdoblje, a bilanca na određeni datum. Promjene u kapitalu predstavljaju osnovnu vezu između bilance i računa dobiti i gubitka. Račun dobiti i gubitka, koji se još naziva i bilanca sreće, obuhvaća:

- specifikaciju svih prihoda (povećanje imovine),
- prikaz svih rashoda (smanjenje imovine),
- utvrđivanje razlike između prihoda i rashoda.

Slika 1. Podjela prihoda i rashoda

Izvor: autor

Iz slike 1. vidljivo je da se prihodi i rashodi dijele u dvije skupine – na redovne i izvanredne gdje se dalje redovni dijele na poslovne i financijske, a dodatno još i na izvanredne. Razlika između prihoda i rashoda predstavlja financijski rezultat. Do pozitivnog financijskog rezultata dolazi ukoliko su prihodi veći od rashoda te ostvaren pozitivan financijski rezultat. Ukoliko su rashodi veći od prihoda, poduzeće posluje u gubitku, odnosno negativan je financijski rezultat.

Račun dobiti i gubitka pruža informacije o povećanju ili smanjenju zarađenog kapitala poduzeća između dva datuma bilance. Može se prikazati na dva načina: kao jednostrani i kao dvostrani račun, a češće se koristi jednostrani račun.

3.1.3. Izvještaj o novčanom toku

Novac predstavlja značajan i polazni resurs kod svakog poslovanja jer njime kupujemo potreban reprodukcijski materijal, plaćamo radnike, režije, podmirujemo sve obveze prema dobavljačima, državi, itd. Izvještaj o novčanim tokovima predstavlja način za praćenje kretanja novca u poduzeću (priljevi i odljevi novca, podmirivanje obveza i izbjegavanje mogućih kriza). Nadopunjuje se s računom dobiti i gubitka te također služi i kao baza za planiranje budućeg toka novca i daljnjih potreba za financiranjem. Ključan je za male poduzetnike. Izrađuje se za određeno vremensko razdoblje, no obavezno je sastavljanje jednom godišnje. Primitci i izdatci novca (novčani tok) selektiraju se te se u izvještaju o novčanom toku prikazuju kao primitci i izdatci novca iz:

- poslovne aktivnosti,
- investicijske aktivnosti,
- financijske aktivnosti. (Žager i Žager, 1999.)

3.1.4. Izvještaj o promjeni glavnice

Izvještaj o promjeni kapitala (glavnice) predstavlja jedan od temeljnih financijskih izvještaja, a svrha mu je prikazati promjene kapitala (glavnice), tj. povećanje ili smanjenje neto imovine za razdoblje između dva datuma bilance. Izvještaj o promjeni kapitala također sadrži i sve one promjene koje proizlaze iz poslovanja društva (dobit ili gubitak) i promjene koje nastaju iz transakcija s dioničarima (isplata dividendi, otkup dionica, ...). Izvještaj o promjeni glavnice sastavlja se u dvije varijante:

- 1) obuhvaća sve promjene u glavnici
- 2) obuhvaća djelomične promjene – osim promjena koje proizlaze iz transakcija s vlasnicima (otkup dionica) i raspodjele vlasnicima (isplate dividendi). (Ranogajec, 2009.)

3.1.5. Bilješke uz financijske izvještaje

Bilješke uz financijske izvještaje čine sastavni dio temeljnih financijskih izvještaja, a njihov oblik, opseg i sadržaj nisu propisani. Bilješke uz financijske izvještaje sastavljaju se prema potrebama uprave poduzeća pri tome vodeći računa o svrsi sastavljanja bilješki. Karić (2002.) navodi kako bilješke uz financijske izvještaje sadrže dopunsku razradu i tumačenje podataka bilance, RDG-a te izvještaja o promjenama u financijskom položaju. Također pojašnjavaju računovodstvene postupke kao i metode koje su korištene za utvrđivanje pojedinih stavki izvještaja. To se osobito odnosi na metode amortizacije, vođenje zaliha i obračun troškova materijala, kao i pokazatelje likvidnosti, zaduženosti, ekonomičnosti, rentabilnosti i profitabilnosti, ali te dodatne pokazatelje dužna su predočiti samo velik poduzeća. (Karić, 2009.)

3.2. Analiza financijskih izvještaja

Za svakog poduzetnika za uspješan opstanak na tržištu te za željeni rast i razvoj poduzeća važno je primjenjivanje i dobro razumijevanje (poznavanje) procesa upravljanja poduzećem. Kako bi proces upravljanja bio što uspješniji, upravitelju poduzeća potrebne su relevantne informacije o stanju poduzeća. U tome, kao i u donošenju ispravnih odluka vezanih uz upravljanje i daljnji razvoj poduzeća, pomoći će mu analiza financijskih izvještaja. Analiza financijskih izvještaja predstavlja znanstvenu metodu kojoj je svrha ispitati, istražiti i prosuditi istinitost onoga što je predmet te analize. Ona prethodi procesu upravljanja, odnosno, prethodi procesu planiranja, a on čini sastavni dio procesa upravljanja. Informacije koje proizlaze iz analize financijskih izvještaja nisu sveobuhvatne te ne osiguravaju razmatranje cjeline poslovanja poduzeća već ona daje samo financijske informacije, a korisnici su eksterni.

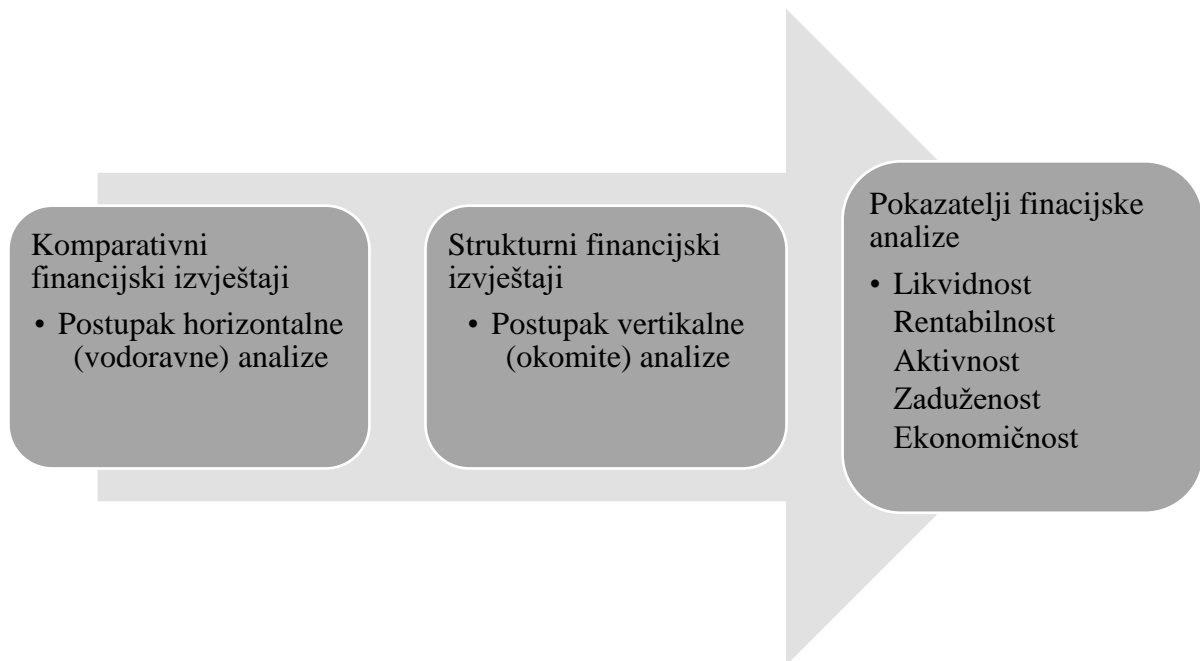
Postoje 3 metode na kojima se temelji analiza financijskih izvještaja:

- 1) Metoda uspoređivanja,
- 2) Metoda procjene i
- 3) Metoda analize trenda.

Metode se trebaju birati ovisno o postupku odlučivanja kako bi se najbolje iskoristile računovodstvene informacije, a sve opet ovisi o pitanjima na koje informacije trebaju dati odgovor.

Svrha financijske analize je utvrđivanje i procjena:

- a) Financijskog položaja poduzeća (bilanca)
 - likvidnost
 - solventnost
- b) Poslovnog uspjeha poduzeća (račun dobiti i gubitka)
 - ekonomičnost
 - profitabilnost. (Ranogajec, 2009.)

Slika 2. Klasifikacija temeljnih instrumenata i pokazatelja financijske analize

Izvor: izrada autora prema Žager i Žager, 1999.

Tablica 2. Bilanca (aktiva) poduzeća Ruris d.o.o. Županja za 2018. i 2019. god.

Naziv pozicije	Prethodna godina (neto) 2018.	Tekuća godina (neto) 2019.
AKTIVA		
A) DUGOTRAJNA IMOVINA	37.553.987	35.130.555
I. NEMATERIJALNA IMOVINA	216.593	260.449
1. Izdaci za razvoj	185.093	185.093
2. Nematerijalna imovina u pripremi	31.500	75.356
II. MATERIJALNA IMOVINA	37.337.077	34.869.788
1. Zemljište	1.173.845	1.173.845
2. Građevinski objekti	18.057.134	24.589.194
3. Postrojenja i oprema	419.777	6.220.366
4. Alati, pogonski inventar i transportna imovina	2.919.051	2.886.383
5. Materijalna imovina u pripremi	14.767.270	0
III. DUGOTRAJNA FINANCIJSKA IMOVINA	317	318
1. Dani zajmovi, depoziti i slično	317	318
B) KRATKOTRAJNA IMOVINA	42.418.049	30.518.232
I. ZALIHE	18.142.812	13.714.516
1. Sirovine i materijal	1.276.128	1.491.158
2. Trgovačka roba	16.866.684	12.223.358
II. POTRAŽIVANJA	21.021.744	13.716.045
1. Potraživanja od kupaca	20.009.324	12.969.699
2. Potraživanja od zaposlenika i članova poduzetnika	44.053	45.831
3. Potraživanja od države i drugih institucija	718.349	74.107
4. Ostala potraživanja	250.018	626.408
III. KRATKOTRAJNA FINANCIJSKA IMOVINA	1.689	456.018
1. Dani zajmovi, depoziti i slično	1.689	456.018
IV. NOVAC U BANC I BLAGAJNI	3.251.804	2.631.653
C) PLAĆENI TROŠKOVI BUDUĆEG RAZDOBLJA I OBRAČUNATI PRIHODI	0	89.913
D) UKUPNO AKTIVA	79.972.036	65.738.700

Izvor: Internetske stranice FINA-e, <https://www.fina.hr>

Iz tablice 2. koja prikazuje aktivu bilance vidljivo je da nije dolazilo do prevelikih odstupanja i promjena unutar vrijednosti dugotrajne imovine. Dugotrajna imovina u 2019. godini smanjila se za 2.423.432 kn u odnosu na 2018. godinu što predstavlja smanjenje dugotrajne

imovine od oko 6,5%. Također je došlo i do smanjenja kratkotrajne imovine s 42.418.049 kn u 2018. godini na 30.518.232 kn u 2019. godini što iznosi 11.899.817 kn smanjenja kratkotrajne imovine u 2019. odnosno 28,05%.

Tablica 3. Bilanca (pasiva) poduzeća Ruris d.o.o. Županja za 2018. i 2019. god.

Naziv pozicije	Prethodna godina (neto) 2018.	Tekuća godina (neto) 2019.
PASIVA		
A) KAPITAL I REZERVE	24.777.652	29.197.621
I. TEMELJNI (UPISANI) KAPITAL	7.155.700	7.155.700
II. KAPITALNE REZERVE	707.791	707.791
III. REZERVE IZ DOBITI	234	234
1. Ostale rezerve	234	234
IV. ZADRŽANA DOBIT ILI PRENESENI GUBITAK	12.379.964	16.913.926
1. Zadržana dobit	12.379.964	16.913.926
V. DOBIT ILI GUBITAK POSLOVNE GODINE	4.533.963	4.419.970
1. Dobit poslovne godine	4.533.963	4.419.970
B) DUGOROČNE OBVEZE	16.605.811	10.995.995
1. Obveze prema bankama i drugim financijskim institucijama	16.605.811	10.995.995
C) KRATKOROČNE OBVEZE	35.298.877	18.034.878
1. Obveze prema bankama i drugim financijskim institucijama	11.236.959	7.720.447
2. Obveze za predujmove	961.703	180.616
3. Obveze prema dobavljačima	22.462.198	9.693.447
4. Obveze prema zaposlenicima	205.514	210.662
5. Obveze za poreze, doprinose i slična davanja	432.503	229.706
D) ODGOĐENO PLAĆANJE TROŠKOVA I PRIHOD BUDUĆEG RAZDOBLJA	3.289.697	7.510.206
E) UKUPNO PASIVA	79.972.037	65.738.700

Izvor: Internetske stranice FINA-e, <https://www.fina.hr>

Iz tablice 3. koja prikazuje pasivu bilance vidljivo je kako si se kapital i rezerve povećale. U 2018. godini one su iznosile 24.777.652 kn, a u 2019. godini povećale su se na 29.197.621 kn u 2019. godini što je povećanje od 4.419.969 kn, odnosno 15,14% u odnosu na 2018.

godinu. Po pitanju obveza (dugoročnih i kratkoročnih) vidljivo je kako su se obveze smanjile. Dugoročne obveze u 2019. godini iznosile su 10.995.995 kn što je 5.609.816 kn manje nego u 2018. godini kada su iznosile 16.605.811 kn. Kratkoročne obveze su se također smanjile s 35.298.877 kn iz 2018. godine na 18.034.878 kn u 2019. godini. Smanjenje kratkoročnih obveza u 2019. godini iznosi 17.263.999 kn.

Tablica 4. Račun dobiti i gubitka poduzeća Ruris d.o.o. Županja za 2018. i 2019. god.

Naziv pozicije	Prethodna godina (2018.)	Tekuća godina (2019.)
I. POSLOVNI PRIHODI	125.189.332	146.873.195
1. Prihodi od prodaje (izvan grupe)	123.874.978	144.704.429
2. Prihodi na temelju upotrebe vlastitih proizvoda, robe i usluga	149.268	120.548
3. Ostali poslovni prihodi (izvan grupe)	1.165.086	2.048.218
II. POSLOVNI RASHODI	116.739.112	135.824.638
1. Materijalni troškovi	108.999.223	121.454.321
a) Troškovi sirovina i materijala	3.346.517	4.742.750
b) Troškovi prodane robe	102.842.775	112.025.769
c) Ostali vanjski troškovi	2.809.931	4.685.802
2. Troškovi osoblja	3.548.006	4.144.387
a) Neto plaće i nadnice	2.351.112	2.781.939
b) Troškovi poreza i doprinosa iz plaća	690.225	783.372
c) Doprinosi na plaće	506.669	579.076
3. Amortizacija	2.789.116	5.421.234
4. Ostali troškovi	1.203.742	1.238.970
5. Vrijednosna usklađenja	40.799	3.490.604
a) kratkotrajne imovine osim financijske imovine	40.799	3.490.604
6. Ostali poslovni rashodi	149.176	75.122
III. FINANCIJSKI PRIHODI	359.512	240.042
1. Ostali prihodi s osnove kamata	202.580	207.438
2. Tečajne razlike i ostali financijski prihodi	156.932	32.604
IV. FINANCIJSKI RASHODI	3.558.872	6.319.715
1. Rashodi s osnove kamata i slični rashodi	816.509	869.141
2. Tečajne razlike i drugi rashodi	39.616	80.916
3. Ostali financijski rashodi	2.702.747	5.369.658
V. UKUPNI PRIHODI	125.548.844	147.113.237
VI. UKUPNI RASHODI	120.297.984	142.144.353
VII. DOBIT ILI GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA	5.250.860	4.968.884
1. Dobit prije oporezivanja	5.250.860	4.968.884
2. Gubitak prije oporezivanja	0	0
VIII. POREZ NA DOBIT	716.898	548.914
IX. DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA	4.533.962	4.419.970
1. Dobit razdoblja	4.533.962	4.419.970
2. Gubitak razdoblja	0	0

Izvor: Internetske stranice FINA-e, <https://www.fina.hr>

Iz tablice 4. vidljivo je kako su se poslovni prihodi u 2019. godini povećali za 21.683.863 kn u odnosu na 2018. godinu. Također, došlo je i do povećanja poslovnih rashoda u 2019.

godini sa 116.739.112 kn u 2018. godini na 135.824.638 kn u 2019. godini što iznosi povećanje od 19.085.526 kn. Za razliku od poslovnih prihoda i rashoda, kod financijskih prihoda došlo je do smanjenja, a kod financijskih rashoda do povećanja. Uspoređujući 2018. i 2019. godinu došlo je do smanjenja financijskih prihoda za 119.470 kn dok su se financijskih rashodi u 2019. godini povećali za 2.760.843 kn. Promatrajući podatke ukupnih prihoda i rashoda te dobiti prije i poslije oporezivanja može se zaključiti kako je poduzeće u 2018. i 2019. godini ostvarilo, odnosno poslovalo s dobiti.

3.2.1. Horizontalna analiza

Horizontalna (vodoravna) analiza dobra je početna točka u analiziranju financijskih izvještaja. Podatci koji se koriste u horizontalnoj analizi uzimaju se za dvije ili više godina te se isti stavljaju u odnos. Zbog toga se još često naziva i usporedna analiza. Također predstavlja i dinamičku analizu jer jasno prikazuje kretanje i trendove te je dobra podloga za procjenu očekivanja u budućnosti. Pri izračunu horizontalne analize prvo se računa razlika između tekuće i prethodne godine, a zatim se ta razlika računa u postocima.

Tablica 5. Horizontalna analiza bilance

Elementi bilance	2018.	2019.	Iznos	Indeks
Dugotrajna imovina	37.553.987	35.130.555	(2.423.432)	(6,45)
Kratkotrajna imovina	42.418.049	30.518.232	(11.899.817)	(28,05)
Ukupni kapital	24.777.652	29.197.621	4.419.969	17,84
Dugoročne obveze	16.605.811	10.995.995	(5.609.816)	(33,78)
Kratkoročne obveze	35.298.877	18.034.878	(17.263.999)	(48,91)
UKUPNA AKTIVA / PASIVA	79.972.037	65.738.700	(14.233.337)	(17,80)

* iznosi u zagradama predstavljaju negativnu vrijednost

Izvor: autor

Tablica 5. prikazuje horizontalnu analizu elemenata bilance poduzeća Ruris d.o.o. Županja. Iz nje se mogu vidjeti promjene koje su se dogodile u 2018. i 2019. godini u elementima

bilance: imovini, kapitalu, obvezama i ukupnom iznosu aktive i pasive. Dugotrajna i kratkotrajna imovina smanjila se u odnosu na 2018. godinu – dugotrajna imovina smanjila se za 6,45%, a kratkotrajna za 28,05%. Za razliku od dugotrajne i kratkotrajne imovine, ukupni kapital u 2019. godini povećao se za 17,84%. U 2019. godini, u odnosu na 2018., dugoročne obveze smanjile su se za 33,78%, a kratkoročne za 48,91%. Na koncu došlo je i do smanjenja aktive / pasive za 17,80% u 2019. godini.

Tablica 6. Horizontalna analiza računa dobiti i gubitka

Elementi računa dobiti i gubitka	2018.	2019.	Iznos	Indeks
Ukupni prihodi	125.548.844	147.113.237	21.564.393	17,18
Ukupni rashodi	120.297.984	142.144.353	21.846.369	18,16
Dobit / gubitak prije oporezivanja	5.250.860	4.968.884	(281.976)	(5,37)
Dobit / gubitak nakon oporezivanja	4.533.962	4.419.970	(113.992)	(2,51)

* iznosi u zagradama predstavljaju negativnu vrijednost

Izvor: autor

Tablica 6. prikazuje horizontalnu analizu računa dobiti i gubitka poduzeća Ruris d.o.o. Županja za 2018. i 2019. godinu. Uz pomoć ove tablice možemo vidjeti promjene prihoda, rashoda i dobiti (gubitka). Ukupni prihodi povećali su se za 17,18% u 2019. godini. Ukupni rashodi u 2019. godini također su se povećali i to za 18,16%. Istu tu godinu dobit prije oporezivanja smanjila se za 5,37% isto kao i dobit nakon oporezivanja koja se smanjila za 2,51%. Gledajući cjelokupnu analizu vidljivo je kako je poduzeće i u 2018. i u 2019. godini ostvarilo dobit.

3.2.2. Vertikalna analiza

Vertikalna (okomita) analiza predstavlja oblik izvješća koji prikazuje pojedine stavke u novčanom obliku za neko određeno razdoblje (statička analiza) i strukturni dio (postotka) pojedine stavke u ukupnom iznosu kojem pripada (strukturna analiza). Zatim, ovaj oblik

analize prikazuje i promjene udjela koji ukazuju na promjenu financijske strukture poduzeća te postotke koji olakšavaju usporedbu uspješnosti i financijske strukture s poduzećima različite veličine. (Ranogajec, 2009.). Kod bilance aktiva i pasiva izjednačavaju se sa 100 i nakon toga se izračunavaju udjeli pojedinih elemenata aktive i/ili pasive. Kod računa dobiti i gubitka ukupni se neto prihodi ili ukupna neto prodaja izjednačava sa 100 te se onda nakon provodi usporedba bilančnih pozicija kroz dva ili više obračunskih razdoblja.

Tablica 7. Vertikalna analiza bilance

Elementi bilance	2018.	2019.	Struktura udjela	
			2018.	2019.
Dugotrajna imovina	37.553.987	35.130.555	46,96	53,44
Kratkotrajna imovina	42.418.049	30.518.232	53,04	46,42
Ukupni kapital	24.777.652	29.197.621	30,98	44,41
Dugoročne obveze	16.605.811	10.995.995	20,76	16,73
Kratkoročne obveze	35.298.877	18.034.878	44,14	27,43
UKUPNA AKTIVA / PASIVA	79.972.037	65.738.700	100,00	100,00

Izvor: autor

U tablici 7. prikazana je vertikalna analiza poduzeća Ruris d.o.o. Županja. Iz ove tablice vidljivo je kako u aktivi u 2018. godini prevladava kratkotrajna imovina, a u 2019. prevladava dugotrajna imovina. No u 2018., kao i u 2019. godini kratkotrajna i dugotrajna imovina udjelom ne odstupaju previše jedna od druge. U pasivi u 2018. god. ukupna vrijednost obveza (ukupna vrijednost obveza = dugoročne obveze + kratkoročne obveze) veća je od vrijednosti kapitala. U 2019. god. vrijednost kapitala veća je od ukupne vrijednosti obveza.

Tablica 8. Vertikalna analiza računa dobiti i gubitka

Elementi računa dobiti i gubitka	2018.	2019.	Struktura udjela	
			2018.	2019.
Ukupni prihodi	125.548.844	147.113.237	100,00	100,00
Prihodi od prodaje	123.874.978	144.704.429	98,62	98,36
Ukupni rashodi	120.297.984	142.144.353	95,82	96,62
Dobit / gubitak prije oporezivanja	5.250.860	4.968.884	4,18	3,38
Dobit / gubitak nakon oporezivanja	4.533.962	4.419.970	3,61	3,00

Izvor: autor

U tablici 8. prikazana je vertikalna analiza poduzeća Ruris d.o.o. Županja za 2018. i 2019. godinu. Iz tablice se vidi da su prihodi i rashodi skoro pa izjednačeni i u 2018. i u 2019. god. U 2019. god. dolazi došlo je do malog povećanja rashoda u odnosu na 2018. i to za svega 0,8%. Također, u 2019. godini dolazi do neznatnog pada prihoda od prodaje i to za samo 0,26%. Dobit se u 2018. god. povećala za 3,61% dok je u 2019. god. ona manja za 0,61%. Na kraju iz ove tablice može se zaključiti kako je poduzeće u 2018. i 2019. godini ostvarilo dobit.

3.3. Financijski pokazatelji uspješnosti poslovanja

Financijski pokazatelji uspješnosti poslovanja nekog poduzeća indikatori u odnosa između određenih veličina koji na taj način prikazuju uspješnost poslovanja poduzeća. Prema Ranogajec (2009.) možemo razlikovati slijedeće pokazatelje:

- a) pokazatelji likvidnosti
- b) pokazatelji zaduženosti
- c) pokazatelji ekonomičnosti
- d) pokazatelji profitabilnosti
- e) pokazatelji aktivnosti

a) Likvidnost

Likvidnost predstavlja svojstvo imovine ili pojedinih njezinih dijelova da se mogu pretvoriti u gotovinu koja je dostatna za pokriće preuzetih obveza. Nerijetko se još definira i kao sposobnost poduzeća da pravovremeno podmiri sve dospjele obveze.

- Koeficijent trenutne likvidnosti = $\frac{\text{novac}}{\text{kratkoročne obveze}}$
- Koeficijent tekuće likvidnosti = $\frac{\text{kratkotrajna imovina}}{\text{kratkoročne obveze}}$
- Koeficijent financijske stabilnosti = $\frac{\text{dugotrajna imovina}}{\text{kapital+dugoročne obveze}}$

Tablica 9. Pokazatelji likvidnost

Pokazatelji likvidnosti	2018.	2019.
Koeficijent trenutne likvidnosti	0,09	0,14
Koeficijent tekuće likvidnosti	1,20	1,69
Koeficijent financijske stabilnosti	0,91	0,87

Izvor: autor

U tablici 9. izračunati su pokazatelji likvidnosti. Koeficijent trenutne likvidnosti u 2018. god. iznosi 0,09. U 2019. god. on se povećava i iznosi 0,14. To znači da se 2018. god. na dan 31.12. moglo podmiriti 9% ukupnih kratkoročnih obveza. U 2019. godini povećanjem koeficijenta na 0,14, bilo je moguće podmiriti 14% ukupnih kratkoročnih obveza poduzeća. Koeficijent tekuće likvidnosti stavlja u omjer kratkotrajnu imovinu i kratkoročne obveze. 2018. godine on je iznosio 1,20, a 2019. se povećao i iznosi 1,69. S obzirom kako je za stabilnost poduzeća potrebno da koeficijent tekuće likvidnosti bude veći od 1, može se zaključiti kako je u 2018. i 2019. god. poduzeće u svakom trenutku moglo podmiriti obveze koje dospijevaju u kratkom roku. Najpovoljnija je situacija kada je koeficijent veći od 2 kako bi bismo bili sigurni da poduzeće neće ostati bez sredstava za podmirenje kratkoročnih obveza. Koeficijent financijske stabilnosti u 2018. i 2019. godini u oba slučaja manji je od 1 što je pokazatelj da je dugotrajna imovina poduzeća financirana iz kratkoročnih obveza.

b) Zaduzenost

Zaduzenost nekog poduzeća pokazuje značenje i veličinu dugova poduzeća. Najčešće se promatra putem vertikalne strukture kapitala i to kao odnos tuđeg i vlastitog kapitala ili kao udio tuđeg kapitala u ukupnom kapitalu poduzeća. Granično zaduzeno poduzeće je ono kod kojega je odnos tuđeg i vlastitog kapitala 50 : 50. Također, u današnje vrijeme tolerira se i odnos vlastitog i tuđeg kapitala u omjeru 30 : 70 te u mnogim bankama taj omjer predstavlja i granicu kreditne sposobnosti poduzeća.

Pokazatelji zaduzenosti poduzeća su:

- Koeficijent zaduzenosti = $\frac{\text{ukupne obveze}}{\text{ukupna imovna}}$
- Koeficijent vlastitog financiranja = $\frac{\text{glavnica}}{\text{ukupna imovna}}$
- Koeficijent financiranja = $\frac{\text{ukupne obveze}}{\text{glavnica}}$

Tablica 10. Pokazatelji zaduženost

Pokazatelji zaduženosti	2018.	2019.
Koeficijent zaduženosti	0,69	0,56
Koeficijent vlastitog financiranja	0,31	0,44
Koeficijent financiranja	2,09	0,99

Izvor: autor

U tablici 10. prikazani su izračunati pokazatelji zaduženosti poduzeća. Koeficijent zaduženosti daje nam informaciju o tome koliko se poduzeće zadužilo, odnosno koji je postotak imovine poduzeća to poduzeće nabavilo zaduživanjem. U pravilu, vrijednost koeficijenta zaduženosti poduzeća trebala bi biti manja od 0,5, odnosno postotak imovine koju je poduzeće nabavilo zaduživanjem trebao bi biti manji od 50%. 2018. godine koeficijent zaduženosti iznosio je 0,69, odnosno 69%. U 2019. godini on se smanjio za 0,13, odnosno 13% što znači da je poduzeće u 2018. godini 69% imovine nabavilo zaduživanjem, a u 2019. god. 56%. U obje godine postotak imovine nabavljen zaduživanjem veći je od 50%. Koeficijent vlastitog financiranja pokazuje nam koliki je dio imovine poduzeća financiran vlastitim sredstvima. Bilo bi dobro da je on veći od 0,5 (50%). Iz izračunatih koeficijenata vlastitog financiranja vidljivo je kako su u obje godine koeficijenti manji od 0,5. U 2018. god. koeficijent iznosi 0,31 što znači da je u toj godini 31% imovine financirano vlastitim sredstvima poduzeća. U 2019. godini taj postotak raste za 13% i iznosi 44% što znači da se u 2019. godini povećava postotak financirane imovine vlastitim sredstvima u odnosu na 2018. godinu. U obje godine vidljivo je kako je veći dio imovine financiran tuđim sredstvima. Koeficijent financiranja u 2018. god. iznosi 2,09. Iduće godine dolazi do smanjenja toga koeficijenta i on iznosi 0,99. Granica zaduživanja je 1 : 1, a gornja granica odnosa obveza i glavnice je 2 : 1. U 2018. vrijednost koeficijenta bila je povećana što može ukazivati na moguće poteškoće pri vraćanju posuđenih sredstava i plaćanja kamata. U 2019. god. on se smanjuje te dolazi u povoljniji položaj

c) Ekonomičnost

Ekonomičnost poslovanja izraz je učinaka potrošnje svih elemenata proizvodnje. (Karić, 2002.) Prema Ranogajec (2009.) štedljivost i izdašnost predstavljaju dvije dimenzije ekonomičnosti: štedljivost označava težnju ostvarenja prihoda uz najniže rashode dok izdašnost označava težnju ostvarenja što većih prihoda s obzirom na rashode. Neko poduzeće

može poslovati ekonomično, neekonomično i granično ekonomično. Ekonomično posluje ako su njegovi prihodi veći od rashoda, neekonomično kada su rashodi veći od prihod, tj. dolazi do gubitka u poslovanju i granično ekonomično kada je vrijednost prihoda jednaka vrijednosti rashoda poduzeća. Podatci potrebi za izračunavanje pokazatelja ekonomičnosti poduzeća nalaze se u računu dobiti i gubitka. Pokazatelji ekonomičnosti su sljedeći:

- Ekonomičnost poslovanja = $\frac{\text{ukupni prihodi}}{\text{ukupni rashodi}}$
- Ekonomičnost poslovne aktivnosti = $\frac{\text{prihodi od prodaje}}{\text{rashodi od prodaje}}$
- Ekonomičnost financiranja = $\frac{\text{financijski prihodi}}{\text{financijski rashodi}}$
- Ekonomičnost izvanredne aktivnosti = $\frac{\text{izvanredni prihodi}}{\text{izvanredni rashodi}}$

Tablica 11. Pokazatelji ekonomičnosti

Pokazatelji ekonomičnosti	2018.	2019.
Ekonomičnost poslovanja	1,03	1,03
Ekonomičnost poslovne aktivnosti	1,07	1,08

Izvor: autor

Ekonomičnost poslovanja poduzeća Ruris d.o.o. Županja u 2019. godini iznosila je 1,03 isto kao i u 2018. godini. U obje godine poduzeće je poslovalo ekonomično jer su vrijednosti pokazatelja ekonomičnosti poslovanja veće su od 1, odnosno iznad su granice ekonomičnosti što znači da je u obje godine poduzeće ostvarilo pozitivan financijski rezultat (ostvarena je dobit). Ekonomičnost poslovne aktivnosti u 2018. godini iznosila je 1,07, a u 2019. ona se povećala na 1,08.

d) Rentabilnost (profitabilnost)

Prema Karić (2002.) rentabilnost predstavlja izraz učinkovitosti ukupno uložениh sredstava ili kapitala u određenu proizvodnju, a izražava se stopom rentabilnosti, tj. u postotku. Kada je riječ o razlici vrijednosti troškova i učinaka, uspjeh se izražava bilančnim dobitkom ili gubitkom. Ako je riječ o razlici vrijednosti troškova i učinaka, uspjeh se izražava kalkulativnim dobitkom, a ako je posrijedi razlika vrijednosti primitaka i izdataka, tada se

uspjeh izražava neto novčanim tokom. (Ranogajec, 2009).

Pokazatelji rentabilnosti govore koliko je povrat sredstava u odnosu na ulog, a oni su:

- Bruto profitna marža = $\frac{\text{bruto dobit}}{\text{ukupni prihod}}$
- Neto profitna marža = $\frac{\text{neto dobit}}{\text{ukupni prihod}}$
- Profitabilnost imovine (poslovanja) = $\frac{\text{bruto dobit}}{\text{ukupna imovina}}$
- Profitabilnost kapitala = $\frac{\text{neto dobit}}{\text{kapital}}$

Tablica 12. Pokazatelji rentabilnosti (%)

Pokazatelji rentabilnosti	2018.	2019.
Bruto profitna marža	4,38	3,97
Neto profitna marža	4,26	3,60
Profitabilnost imovine (poslovanja)	6,57	7,57
Profitabilnost kapitala	18,30	15,14

Izvor: autor

U tablici 12. prikazani su izračunati pokazatelji rentabilnosti poslovanja. Bruto profitna marža u 2018. god. iznosila je 4,38%, a u 2019. god. ona se smanjila na 3,97%. Neto profitna marža u 2018. iznosi 4,26%, a u 2019. god. 3,60% te je poduzeće i dalje ostvarilo pozitivan financijski rezultat. Profitabilnost kapitala predstavlja iznos novčanih jedinica dobiti na jednu jedinicu vlastitog kapitala poduzeća. Iz tablice je vidljivo kako je obje godine profitabilnost kapitala poduzeća veća od profitabilnosti imovine (poslovanja) poduzeća.

e) Aktivnost

Pokazatelji aktivnosti poduzeća često se još nazivaju i koeficijent obrtaja. Računaju se na temelju odnosa prometa i prosječnog stanja poduzeća. Pokazatelji aktivnosti poduzeća upućuju nas na brzinu cirkuliranja svih oblika imovine u poslovnom procesu, a oni su:

- Koeficijent obrtaja ukupne imovine = $\frac{\text{ukupni prihod}}{\text{ukupna imovina}}$
- Koeficijent obrtaja zaliha = $\frac{\text{rashodi prodaje robe}}{\text{prihodi stanja zaliha}}$
- Koeficijent obrtaja potraživanja = $\frac{\text{prihod od prodaje}}{\text{prosječno stanje potraživanja}}$

- Koeficijent naplate potraživanja = $\frac{\text{broj radih dana u godini}}{\text{koeficijent obrtaja potraživanja}}$

Tablica 13. Pokazatelji aktivnosti

Pokazatelji aktivnosti	2018.	2019.
Koeficijent obrtaja ukupne imovine	1,57	2,24
Koeficijent obrtaja zaliha	5,67	8,17
Koeficijent obrtaja potraživanja	5,96	10,71
Trajanje naplate potraživanja	45,78	39,51

Izvor: autor

Koeficijent obrtaja ukupne imovine pokazuje koliko se puta ukupna imovina obrne u jednoj godini, odnosno koliko uspješno poduzeće koristi imovinu za ostvarenje prihoda. Veći koeficijent je puno povoljniji. Iz tablice se vidi kako je koeficijent obrtaja ukupne imovine u 2018. godini jednak 1,57, a u 2019. on se povećava na 2,24. Koeficijent obrtaja zaliha također se povećao 2019. god. na 8,17 u odnosu na 2018. kada je iznosio 5,67. Također je došlo i do skoro duplog povećanja koeficijenta obrtaja potraživanja koji je s 5,96 iz 2018. svoju vrijednost povećao na 10,71 u 2019. godini. Trajanje naplate potraživanja smanjilo se u 2019. godini na 39,51 s 45,78 u 2018. godini

3.4. SWOT analiza

SWOT analiza ili analiza okruženja podrazumijeva istraživanje važnih karakteristika vanjskog i unutarnjeg okruženja. Svrha analize je identifikacija svih strateških čimbenika koji određuju budućnost poslovanja poduzeća. Upravo SWOT analiza predstavlja najjednostavniju metodu za analiziranje okruženja. Sastoji se od četiri najbitnija, odnosno glavna dijela: snage, slabosti, mogućnosti i prijetnje.

Tablica 14. SWOT analiza poduzeća Ruris d.o.o Županja

SNAGE	SLABOSTI
<ul style="list-style-type: none"> - domaći proizvod (rajčica) - tradicija i iskustvo u proizvodnji rajčice - prodaja u velikim trgovačkim lancima u RH - trgovački lanac kao siguran otkupljivač proizvoda - poljoprivredne ljekarne jedine su u mjestima gdje su otvorene - vrlo kvalitetna rajčica - jedan od 3 najveća proizvođača rajčice u RH - dobra promocija (TV reklame, reklame na internetu, ...) - vrlo moderni i opremljeni staklenici za uzgoj rajčice - suvremene tehnologije proizvodnje 	<ul style="list-style-type: none"> - postojanje još proizvođača rajčice - manji broj sorti rajčice - nedostatak diferencirane poljoprivredne proizvodnje - ograničenost poljoprivredne proizvodnje samo na rajčicu - dostupnost rajčice samo tijekom sezone (nedostupnost preko zime)
PRILIKE	PRIJETNJE
<ul style="list-style-type: none"> - smanjenje troškova proizvodnje - širenje na tržište EU i susjednih zemalja (BiH, Srbija, Crna Gora, ...) - proširenje asortimana uvođenjem novih sorti - diferencijacija proizvodnje - suradnja s drugim trgovačkim lancima u RH - proizvodnja i dostupnost rajčice izvan sezone (zimski mjeseci) - potpore iz EU fondova 	<ul style="list-style-type: none"> - proizvodi iz uvoza - niže cijene uvoznih proizvoda - konkurencija na području EU - nesigurnost tržišta uslijed neočekivanih situacija (npr. kao pandemija COVID-19) - visoke reguliranosti normi i zakona u EU - pojačani odljev stručnih i perspektivnih kadrova

Izvor: autor

U tablici 14. prikazana je SWOT analiza poduzeća. Iz tablice je vidljivo kako poduzeće proizvodi domaći proizvod, imaju tradiciju i iskustvo u proizvodnji rajčice, svoje proizvode prodaje u velikom trgovačkom lancu u Hrvatskoj, jedan je od tri vodeća i najveća proizvođača rajčice u RH, ima dobru promociju u vidu reklama te vrlo moderne i suvremeno opremljene staklenike za proizvodnju rajčice, a sve to predstavlja izuzetne snage poduzeća. Postojanje drugih proizvođača rajčice, manji broj sorti rajčice i dostupnost rajčice samo u vrijeme proljeća, ljeta i kratko u jesen moglo bi predstavljati slabosti poduzeća u odnosu na konkurenciju. Također mnogo je i prilika koje poduzeće može iskoristiti te poboljšati poslovanje. Smanjenjem troškova proizvodnje povećavaju se prihodi, širenjem na druga tržišta i suradnja s drugim trgovačkim lancima u Hrvatskoj otvorila bi vrata povećanju proizvodnje i ujedno povećanju dobiti poduzeća, a potpore iz EU fondova pružile bi priliku za dodatna unaprjeđenja proizvodnje. Proizvodi iz uvoza čija je cijena na tržištu manja, snažna konkurencija na EU tržištu kao i visoke regulatorni zahtjevi i zakoni u EU predstavljaju svojevrsne prijetnje za poslovanje poduzeća.

4. ZAKLJUČAK

Ruris d.o.o. Županja sa svojim radom započelo je 1992. godine. Već više od 10 godina uspješno se bavi hidroponskim uzgojem rajčice u stakleniku. Pa površini većoj od 4 ha prostiru se staklenici za hidroponski uzgoj rajčice uz kontrolirane uvjete klime i navodnjavanja te prirodnu oplodnju bumbarima. Poduzeće također ima otvorene poljoprivredne ljekarne te se bavi i prodajom raznog repromaterijala za poljoprivrednu proizvodnju

Uspješnost poslovanja poduzeća sadržana je u financijskim izvještajima koji prikazuju stvarno stanje poduzeća te daju odgovore na pitanja što je potrebno napraviti i koje odluke donijeti kako bi se poboljšalo poslovanje. Ujedno predstavljaju i izvrstan alat za planiranje. Bilanca prikazuje financijski položaj nekog poduzeća te služi i kao podloga za ocjenu sigurnosti poslovanja, račun dobiti i gubitka prikazuje uspješnost poslovanja poduzeća kroz određeno vremensko razdoblje, izvještaj o novčanim tokovima prikazuje izvore i način upotrebe novca, izvještaj o promjeni kapitala prikazuje promjene kapitala između dva datuma bilance, a bilješke uz financijske izvještaje tumače podatke prethodno spomenutih financijskih izvještaja.

Primjenom postupaka horizontalne i vertikalne analize, analizirani su bilanca i račun dobiti i gubitka za 2018. i 2019. god. Horizontalnom analizom utvrđeno je kako je došlo do smanjenja kratkotrajne i dugotrajne imovine te povećanja ukupnog kapitala. Došlo je i do smanjenja obveza te na koncu i do smanjenja ukupne aktive. Također je utvrđeno kako su se ukupni prihodi i rashodi povećali, a dobit prije i nakon oporezivanja smanjila. Vertikalnom analizom izračunate su strukture udjela pojedinih elemenata bilance i računa dobiti i gubitka. Analize su pokazale kako je u obje analizirane godine poduzeće ostvarilo dobit, odnosno pozitivan financijski rezultat.

Analizirani su i financijski pokazatelji uspješnosti poslovanja poduzeća za 2018. i 2019. godinu: likvidnost, zaduženost, ekonomičnost, rentabilnost i aktivnost. Rezultati analize pokazali su kako je poduzeće u svakom trenutku moglo podmiriti svoje kratkoročne obveze. Rezultati su također pokazali i kako se zaduženost poduzeća smanjila, da je poduzeće poslovalo ekonomično i tako ostvarilo dobit u obje analizirane godine te da je poduzeće poslovalo profitabilno i u 2018. i u 2019. godini

SWOT analizom poduzeća prikazane su i analizirane sve snage, slabosti, prilike i prijetnje.

5. POPIS LITERATURE

1. Ranogajec, Lj. (2009.): Računovodstvo u poljoprivredi, Poljoprivredni fakultet u Osijeku, Osijek
2. Žager K., Žager L. (1999.): Analiza financijskih izvještaja, Masmedia d.o.o. Zagreb
3. Parać B. (2008.): Poduzetničko računovodstvo i financijsko izvještavanje, M.E.P. Consult, Zagreb
4. Karić, M. (2002.): Kalkulacije u poljoprivredi, Poljoprivredni fakultet u Osijeku, Osijek

Web stranice:

1. Službena stranica FINA-e, RGFI – javna objava:
<https://rgfi.fina.hr/IzvjestajiRGFI.web/main/home.jsp> (6.7.2020)
2. Hrvatska enciklopedija, Leksikografski zavod Miroslav Krleža, mrežno izdanje:
<https://www.enciklopedija.hr/> (15.8.2020.)
3. Službena stranica Ruris d.o.o. Županja: <http://www.ruris.hr/o-nama> (23.8.2020.)
4. Šarlija N. (2009.): Financijska analiza: horizontalna i vertikalna analiza, financijski pokazatelji:
https://www.mathos.unios.hr/images/homepages/nsarlija/financijska_analiza_horizontalna_i_vertikalna_APP.pdf,
https://www.mathos.unios.hr/images/homepages/nsarlija/financijska_analiza_financijski_pokazatelji_APP.pdf (20.8.2020.)
5. Zakon o računovodstvu, NN 78/2015: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/full/2015_07_78_1493.html (20.8.2020.)
6. Hrček Ž. (2015.): Računovodstvo skripta:
<https://pdfslide.tips/documents/racunovodstvo-skripta-559490a01b94c.html>
(21.8.2020.)
7. Hrvatski standard financijskog izvještavanja: Financijski izvještaji (NN 86/15):
<http://www.propisi.hr/print.php?id=13765> (20.8.2020.)